

Wilhelmina (Minnie) Elisabeth Jüdel is geboren in Amsterdam op 11 november 1913. Ze was de dochter van Paul Jüdel en Agneta Wilhelmina Lenderink. Haar ouders zijn in 1922 gescheiden. Haar vader was samen met zijn broer Albert Jüdel, de eigenaar van de Haagse reisorganisatie Pullman. Hij woonde in Wassenaar.

Wilhelmina trouwde in 1936 met Constance Bernard Moormann in Den Haag. Op 24 september 1936 werd daar dochter Constance Pauline Moormann geboren. Het gezin vertrok op 3 november 1937 met de ms Johan van Oldebarnevelt van Amsterdam naar Batavia in Nederlands Indië. In Indië is ze gescheiden en hertrouwde op 23 augustus 1939 in Bandung met 1^e Luitenant L.J. Janssen.

Haar vader was tijdens de mobilisatie militair en maakte in Nederland deel uit van het korps Motordienst. Hij was Joods. Toen na het bombardement op Rotterdam op 14 mei om 13.30 uur Nederland zich overgaf, was voor velen de militaire overwinning van het nazisme ondraaglijk. Zeker twaalf Joodse militairen namen het lot in eigen hand. Onder hen was ook haar vader Paul die op 14 mei 1940 in Haarlem zijn leven beëindigde. Voor hem werd in 2024 een Stolpersteine gelegd voor Stoeplaan 22 in Wassenaar.

Na de capitulatie namen de Japanse bezetters steeds meer maatregelen tegen de Nederlandse bevolking in Nederlands Indië. Wilhelmina werd met haar dochter geïnterneerd in het Missiecomplex in Padang op Midden Sumatra. Het Missiecomplex bestond uit kerken, kloosters en scholen en werd in juni 1942 ingericht als interneringskamp. Het complex werd omgeven door een 3 meter hoge schutting en prikkeldraad en de vrouwen en kinderen zaten geïnterneerd in de schoollokalen.

De organisatie van een bijeenkomst op BP dag, 22 februari 1943, leidde tot de spontane start van Scouting met een kabouterkring van ongeveer 50, een welpenhorde van bijna 60, een padvindsterstroep van ongeveer 45 en een verkennersstroep van ongeveer 60 leden. De padvindsters kregen de naam KANON (Kan Alles Nakomen Ondanks Nippon) en de padvindsters Lappendas (Leert achter planken padvinderij en negeert deze akelige situatie). Aan de eisen en ceremonies van Scouting werd zoveel mogelijk vastgehouden, al waren aanpassingen noodzakelijk. Miep Mol is de stuwende kracht en doet na de oorlog verslag van de activiteiten.

Alle bewoners van het Missiecomplex werden in oktober 1943 naar de gevangenis van Padang gebracht en van daar in december 1943 naar Kamp Bangkinang. Deze plaats lag 250 km van Padang in de binnenlanden. Er waren twee kampen, een mannen- en een vrouwenkamp, ongeveer 2 km van elkaar verwijderd, middenin rubberbossen. Het vrouwenkamp was ondergebracht in 5 barakken van bamboe en atap, die speciaal voor deze internering werden gebouwd, omheind met een houten schutting en prikkeldraad.

In Bangkinang werd door de Japanners niets voor ontspanning gedaan. Het houden van bijeenkomsten of avondjes met het lezen van boeken was verboden. De geïnterneerden hielden zich hier niet aan en wisten door zang, dans en toneel de stemming steeds op peil te houden. Op sportgebied was niet veel te beleven, slechts wat voet- en korfbal op een slecht en klein terrein was de enige lichamelijke ontspanning. De Scoutingactiviteiten gingen in Kamp Bangkinang zoveel mogelijk door. Scouting trachtte hiermee zo goed en zo kwaad als het ging het gemis aan ontspanning voor de jeugd te vergoeden. In het vrouwenkamp werden de kabouteractiviteiten geleid door mevrouw Hermina Sniijders, J.W. van der Laan, Hanna du Saar en mevrouw Walters. De welpenactiviteiten werden geleid door Josephina Aspeslagh en Elisabeth IJfs en voor korte tijd door Wilhelmina Judell. George Leidelmeijer en Bob Schuitemaker zijn hier welp. Ook twee Engelse jongens die uit Singapore kwamen, waren lid van de horde. Ze werden in het Engels geïnstalleerd. De verkennersactiviteiten werden geleid door Miep Mol, Loes Kriekhaus en mej. G. van der Pol. Hans van den Bos van één van de verkenners. Hij tekende op 14 maart 1944 een plattegrond van het kamp als onderdeel van de opdrachten voor het insigne "Kaartlezen" van Scouting. De padvindsteractiviteiten werden geleid door Johanna Sayers en Meta Knottenbelt, later overgenomen door Miep Mol en Molly Fabriek.

Het vrouwenkamp Bangkinang heeft bestaan tot 23 augustus 1945. Op dat moment waren er 2219 vrouwen en kinderen in het kamp aanwezig.

Na de oorlog verhuisde Wilhelmina met haar dochter naar Nederland, waar ze in 1947 beviel van een zoon, die na 5 dagen overleed. Ernst Charles Schoonenberg Kegel was de vader. Hij was tijdens de oorlog geïnterneerd in het mannenkamp Bangkinang. Ernst was nog in Padang waar hij als advocaat werkte toen zijn zoon geboren werd.

Meer informatie

[Mannen-Kampen-Padang-en-Bangkinang.pdf \(myindoworld.com\)](#)

[Bangkinang \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Overlijden Peter Paul Schoonenberg Kegel op 29 juli 1947 te Laren » Open Archieven](#)

[Registratie E.Ch. Schoonenberg Kegel \(in het jaar 1836-1936\) » Open Archieven](#)

[Padang \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Padang \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Indexen \(archieff.amsterdam\)](#)

[De koerier » 17 nov 1937 - Art. 44 | Delpher](#)

[Paul Jüdel \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Joodse militairen \(deel 1\) \(joodsmonument.nl\)](#)

[Paul Jüdel \(joodsmonument.nl\)](#)

[Echtscheiding Paul Jüdel & Agneta Wilhelmina Lenderink op 6 juni 1922 te Amsterdam »](#)

[Open Archieven](#)

[Haagsche courant » 08 feb 1936 - Art. 244 | Delpher](#)

[Haagsche courant » 01 sep 1939 - Art. 109 | Delpher](#)

[Akte - Haags Gemeentearchief \(wiewaswie.nl\)](#)

[Lijst van Stolpersteine in Wassenaar - Wikipedia](#)

[Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 25 aug 1939 - Art. 47 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.